

Πατήρ Μάριος Παντελή

Γεννήθηκα στις Αγγλισίδες. Φοίτησα στο Δημοτικό Σχολείο του χωριού. Φυσικά δεν υπήρχε τότε το σημερινό κτίριο, ήταν μια μόνο αίθουσα. Στη συνέχεια πήγα στο γυμνάσιο Αγίου Γεωργίου στη Λάρνακα. Όταν τέλειωσα το γυμνάσιο έδωσα εξετάσεις και πέρασα στην Παιδαγωγική Ακαδημία στη Λευκωσία, όπου σπούδαζαν οι δάσκαλοι εκείνη την εποχή. Στη σχολή αυτή φοίτησα τρία χρόνια και στη συνέχεια υπηρέτησα στην Εθνική Φρουρά στο πεζικό. Όταν τέλειωσα τη θητεία μου, διορίστηκα ως δάσκαλος στα Περβόλια. Δούλεψα σε πολλά άλλα χωριά της περιοχής, αλλά και σε χωριά πάνω στο Τρόοδος στην κοιλάδα της Μαραθάσας. Εδώ στις Αγγλισίδες έμεινα αρκετά χρόνια.

Το 1974 όσοι υπηρετήσαμε στην Εθνική Φρουρά μας κάλεσαν ως εφέδρους για να υπερασπιστούμε την πατρίδα μας. Το 1980 αποφάσισα, εκτός από δάσκαλος, να γίνω και ιερέας γιατί αγαπούσα την εκκλησία. Το 1980 λοιπόν, την τελευταία μέρα των μαθημάτων χειροτονήθηκα διάκος στην εκκλησία της Αγίας Μαρίνας. Τον Οκτώβρη του ίδιου χρόνου χειροτονήθηκα ιερέας, ανέβηκα στο δεύτερο σκαλοπάτι της ιεροσύνης. Εκείνο τον καιρό το γειτονικό μας χωριό, η Μενόγια, δεν είχε ιερέα και πήγαινα και λειτουργούσα εκεί. Έμεινα εκεί για 20 χρόνια. Μάλιστα τα δύο τελευταία χρόνια, το 1998, όταν ο ιερέας των Αγγλισίδων ο πατήρ Κωνσταντίνος αποσύρθηκε λόγω ηλικίας, λειτουργούσα και στις δύο κοινότητες. Μετά το 2000 υπηρετούσα μόνο εδώ στο χωριό μας.

Όταν ήμουν εδώ στο σχολείο των Αγγλισίδων, σε κάποιο στάδιο έγινα βοηθός διευθυντής και σε λίγα χρόνια έγινα διευθυντής. Σαν διευθυντής δούλεψα στη Λάρνακα και στην Κοφίνου από όπου αφυπηρέτησα. Αφυπηρέτησα ως δάσκαλος, αλλά θα συνεχίσω για όσα χρόνια μου δώσει ο Κύριος να υπηρετώ ως ιερέας.

Η εκκλησία του χωριού είναι αφιερωμένη στον Άγιο Θεράποντα και στην Αγία Μαρίνα. Πότε χτίστηκε; Γιατί αφιερώθηκε σ' αυτούς τους δύο Αγίους;

Το χωριό μας είναι δύο γειτονιές, το πάνω χωριό και το κάτω χωριό. Στο πάνω χωριό έχει μια

μικρή εκκλησία αφιερωμένη στον Άγιο Θεράποντα και στο κάτω χωριό μια άλλη μικρή εκκλησία αφιερωμένη στην Αγία Μαρίνα. Αυτοί είναι οι δύο Άγιοι του χωριού και γ' αυτό η μεγάλη εκκλησία αφιερώθηκε στους δύο αυτούς Αγίους.

Παλιά, τις Κυριακές, λειτουργούσαμε τότε στην μια και τότε στην άλλη.

Αργότερα, μετά το 1974 και τη δημιουργία δύο συνοικισμών με πολλούς πρόσφυγες

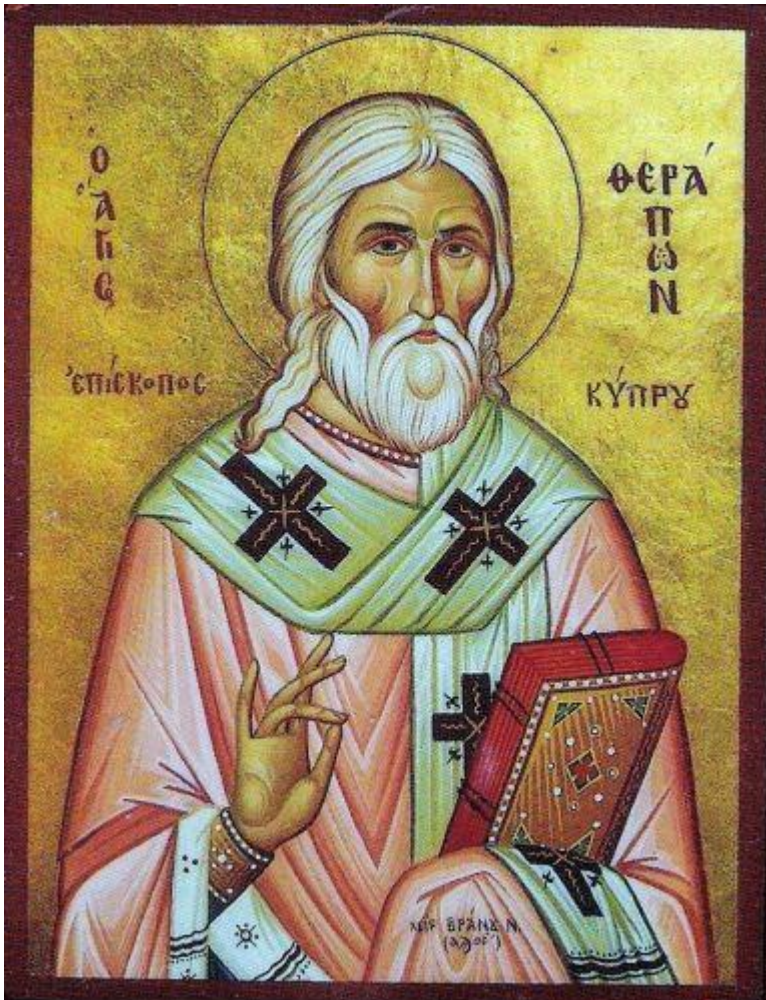
στο χωριό, παρουσιάστηκε η ανάγκη για δημιουργία μιας μεγάλης εκκλησίας, διότι και οι δύο εκκλησίες ήταν πολύ μικρές για να χωρέσουν τον κόσμο ειδικά στις μεγάλες γιορτές. Μετά από πολλές προσπάθειες, εράνους και εκδηλώσεις καταφέραμε να κτίσουμε τη μεγάλη εκκλησία. Το 1996 ολοκληρώθηκε και άρχισε να λειτουργεί κανονικά. Παράμεναν όμως πολλές εργασίες να γίνουν, όπως η διαμόρφωση του χώρου γύρω από την εκκλησία κ.ά. Πλήρης ολοκλήρωση της εκκλησίας έγινε το 2002, οπότε και μυρώθηκε από τον μητροπολίτη Κιτίου κ.κ. Χρυσόστομο στις 24 Νοεμβρίου 2002. Οι σταυροί στους τοίχους της εκκλησίας έχουν Άγιο Μύρο. Η εκκλησία αφιερώθηκε στους δύο Αγίους του χωριού, στον Άγιο Θεράποντα και στην Αγία Μαρίνα.

Αρχαία εικόνα που βρέθηκε σε μια γωνιά στην παλιά εκκλησία του Αγίου Θεράποντα.

Μπορείτε να μας πείτε λίγα λόγια για τη ζωή αυτών των δύο Αγίων;

Ο Άγιος Θεράποντας γεννήθηκε στην Μ. Ασία (στα μέρη της Ανατολής όπως λέει ο βίος του). Ήταν φρόνιμο και υπάκουο παιδί που αγαπούσε την εκκλησία και το διάβασμα. Όταν οι γονείς του πέθαναν, αφιερώθηκε πλήρως στην εκκλησία. Κάποια μέρα ήρθε στην Κύπρο και συγκεκριμένα εδώ στη

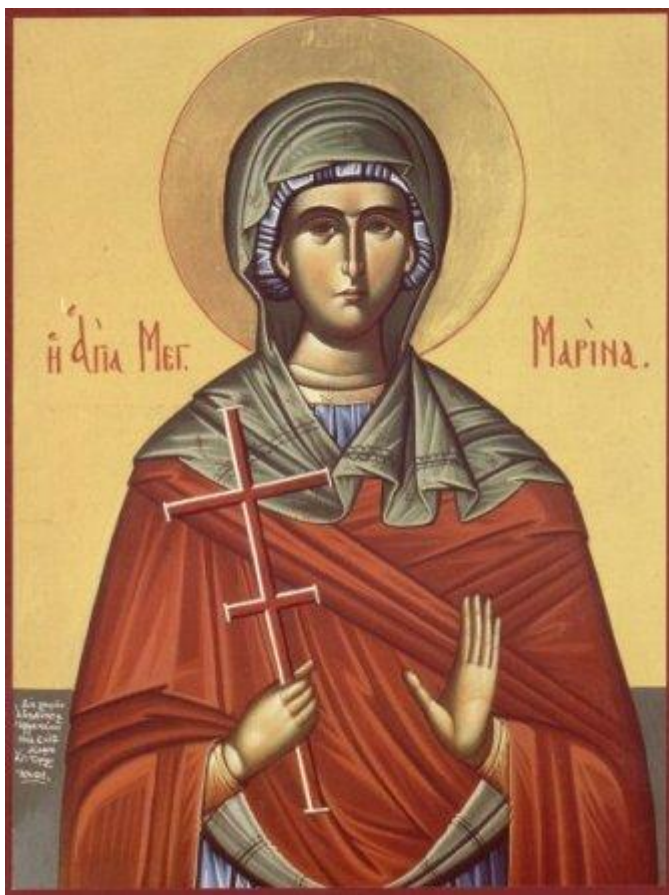
Λάρνακα. Επισκεπτόταν τακτικά τις εκκλησίες της πόλης και βοηθούσε τον κόσμο, έτσι ο κόσμος τον αγαπούσε πολύ. Όταν κάποια μέρα ο επίσκοπος της Λάρνακας πέθανε, όλοι είπαν να κάνουν τον Θεράποντα επίσκοπο. Από τη θέση αυτή ανέπτυξε πιο πολύ τη χριστιανική του δράση, φρόντιζε τους αρρώστους, τα ορφανά, τους φτωχούς, τις χήρες και όσους είχαν ανάγκη. Επειδή ήταν τόσο καλός και είχε τόση αγάπη μέσα του ο θεός του έδωσε τη δύναμη να κάνει θαύματα, γι' αυτό ονομάζεται και θαυματουργός.

Γιάτρευε πολύ κόσμο. Σε μια επιδρομή όμως των Αράβων, μπήκαν Άραβες μέσα στην εκκλησία την ώρα που λειτουργούσε και τον σκότωσαν. Έτσι πέθανε για το Χριστό μας μέσα στο

σπίτι του Θεού. Οι Χριστιανοί πήραν το νεκρό σώμα του και το έθαψαν. Εκεί έκτισαν εκκλησία αφιερωμένη στο όνομά του. Κάποιο βράδυ, πριν από μια άλλη αραβική επιδρομή, παρουσιάστηκε στον ύπνο του καντηλανάφτη της εκκλησίας και του είπε να πάρουν τα λείψανα του και να τα φύγουν από την Κύπρο γιατί θα έρθουν πάλι οι Άραβες. Ο καντηλανάφτης την άλλη μέρα έντρομος και ανήσυχος είπε το όνειρό του στους χριστιανούς της πόλης. Έσκαψαν τότε, βρήκαν τα λείψανά του, τα έβαλαν σε ένα κιβώτιο και τα φόρτωσαν πάνω σε ένα καράβι για να τα πάνε στην Κωνσταντινούπολη. Κράτησαν κρυφό το σχέδιο αυτό για να μην πειράξει κανείς τα λείψανα. Λίγο όμως πριν φτάσουν στην Κωνσταντινούπολη, έγινε κάτι που όλοι έμαθαν ότι το καράβι κουβαλούσε τα λείψανα του Αγίου. Μια παράξενη, υπέροχη μυρωδιά πλημμύρισε το καράβι και η μυρωδιά, τους οδήγησε στο κιβώτιο με τα λείψανα του Αγίου. Από τα λείψανα έβγαине και μύρο το οποίο ήταν θαυματουργό και γιάτρευε αρρώστους. Όλη η παραλία της Κωνσταντινούπολης ευωδίαζε. Ο πατριάρχης με πλήθος λαού ήρθαν να

υποδεχτούν τα λείψανα και τα συνόδευσαν μέσα στην πόλη. Προς τιμή του χτίστηκε ναός στην Κωνσταντινούπολη αφιερωμένος στον Άγιο Θεράποντα. Εκτός από την Κωνσταντινούπολη υπάρχουν σε πολλές περιοχές ναοί αφιερωμένοι στον Άγιο, όπως στη Θεσσαλονίκη, στην Αθήνα, στην Πελοπόννησο, στην Κρήτη, στη Μυτιλήνη, στις Σέρρες και σε πολλά άλλα μέρη. Ο Άγιος Θεράποντας είναι γνωστός σε ολόκληρη την Ελλάδα και η μνήμη του γιορτάζεται στις 14 Μαΐου.

Η Αγία Μαρίνα γεννήθηκε κι αυτή στην Μικρά Ασία. Ο πατέρας της ήταν ειδωλολάτρης και μάλιστα ιερέας των ειδωλολατρών. Η μητέρα της πέθανε νέα και ο πατέρας της έφερε μια κοπέλα για να την φροντίζει και να κάνει τις δουλειές του σπιτιού. Η κοπέλα αυτή ήταν χριστιανή και έλεγε στη Μαρίνα ιστορίες για το Χριστό. Η Μαρίνα σιγά σιγά γνώρισε το Χριστό και τόσο πολύ τον αγάπησε που στα 12 της χρόνια ζήτησε να βαπτιστεί χριστιανή. Βαπτίστηκε έτσι κρυφά και ήταν τακτική στην εκκλησία και υπηρετούσε με πολλή αγάπη το Χριστό. Τόση ήταν η αγάπη της που σκέφτηκε να το πει και στον πατέρα της για να μη λατρεύει ψεύτικους θεούς, αλλά να γνωρίσει κι αυτός τον αληθινό θεό. Όταν το έμαθε ο πατέρας της, αντί να καταλάβει το λάθος του, όπως πίστευε η Μαρίνα, εξαγριώθηκε. Αφού συζήτησαν με την κόρη του και κατάλαβε ότι δεν πρόκειται να την μεταπείσει, την κατάγγειλε στο διοικητή της πόλης. Ο διοικητής την είδε έτσι νεαρή και όμορφη και της είπε:

« Μαρίνα έμαθα είσαι χριστιανή. Είναι κρίμα. Ξέρεις ότι τους χριστιανούς τους

συλλαμβάνουμε και τους βασανίζουμε. Θέλεις να ξεχάσεις αυτά που πιστεύεις και να γίνεις γυναίκα μου. Θα ζήσεις σαν βασίλισσα.»

« Όλα αυτά δε με θαμπώνουν, απάντησε η Μαρίνα, δε μου αρέσουν, δεν τα θέλω. Εγώ το Χριστό αγάπησα και Αυτόν θα συνεχίσω να αγαπώ.»

Ο διοικητής θεώρησε προσβλητική την απάντηση της Μαρίνας και θύμωσε. Διέταξε να την κλείσουν στην φυλακή. Την έριξαν έτσι σε ένα κελί χωρίς φαγητό για κάμποσες μέρες. Εκεί της παρουσιάστηκε ο διάβολος σε μορφή φιδιού που έβγαζε φλόγες. Η Μαρίνα προς στιγμή φοβήθηκε, αλλά άρχισε να προσεύχεται στο Χριστό. Το φίδι μεταμορφώθηκε σε σκυλί με κέρατα. Η Μαρίνα μέσα από την προσευχή πήρε δύναμη και με ένα ξύλο χτύπησε το τέρας και το έδιωξε. Έτσι η Μαρίνα νίκησε το διάβολο. Μετά από λίγες μέρες την πήγαν να τη δικάσουν. Ότι κι αν της έταξαν, όσες απειλές και αν

της είπαν, αυτή επέμενε ότι είναι χριστιανή και μόνο το Χριστό υπηρετεί. Άρχισαν τότε τα βασανιστήρια. Της έξυσαν το σώμα με σιδερένια νύχια και το σώμα τις αυλάκωσε και έτρεχε αίμα. Μετά πήραν πυρακτωμένα ξύλα και τα έβαζαν πάνω στο σώμα της για να την κάψουν. Η Μαρίνα συνέχιζε να προσεύχεται και να ζητά δύναμη από το Χριστό να αντέξει. Όταν ο διοικητής είδε ότι δε λύγιζε διέταξε να την πνίξουν. Έφεραν ένα μεγάλο βαρέλι με νερό και βούτηξαν το κεφάλι της μέσα. Μετά από αρκετή ώρα, όταν ήταν πλέον σίγουροι ότι πνίγηκε την έβγαλαν, αλλά η Μαρίνα ήταν ζωντανή. Τότε διέταξε και την αποκεφάλισαν. Από τον κόσμο που παρακολουθούσε αυτά τα θαύματα πολλοί πίστεψαν στον αληθινό Θεό. Έτσι η Μαρίνα σε μικρή ηλικία μαρτύρησε για το Χριστό που τόσο αγαπούσε.

Η Αγία Μαρίνα γιορτάζεται στις 17 Ιουλίου. Εδώ στην Κύπρο είναι ιδιαίτερα αγαπητή και πολλά χωριά έχουν ναούς αφιερωμένους στο όνομά της. Εδώ στην περιοχή μας έχει πολλές εκκλησίες αφιερωμένες στην Αγία Μαρίνα, όπως στον Ψεματισμένο, στο Μαρώνι, στην Ορά, στην Οδού, στα Πυργά, στη Μοσφιλωτή, στο Τερσεφάνου, στην Ξυλοτύμπου, στην Αναφωτία και φυσικά εδώ στο χωριό μας. Το ίδιο συμβαίνει και σε άλλες επαρχίες και στην Ελλάδα. Η Αγία Μαρίνα αγαπά ιδιαίτερα τα παιδιά και τα βρέφη. Υπάρχει και ένα νανούρισμα που λεν οι μαμάδες στα παιδιά για να κοιμηθούν:

«Αγιά Μαρίνα τσαι τσυρά, που ποτσοιμίζεις τα μωρά»

Επίσης γιατρεύει αρρώστους και πολλοί βρήκαν τη γιατρεία τους ζητώντας τη βοήθειά της.

Ποιες άλλες εκκλησίες έχει το χωριό; Πότε χτίστηκαν και πότε λειτουργούν;

Όπως είπαμε στο πάνω χωριό υπάρχει μια μικρή εκκλησία του Αγίου Θεράποντα και στο κάτω μια άλλη της Αγίας Μαρίας. Πέρα από αυτές υπάρχει στο κοιμητήριο η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Το 2007 έξω από το χωριό μας, κάποιος καλός ιερέας, ο πατήρ Ιωακείμ από τη Λάρνακα, που έχει χωράφι έξω από το χωριό, έκτισε ένα ξωκλήσι. Έτσι προστέθηκε ακόμη μία εκκλησία στις εκκλησίες του χωριού. Πηγαίνοντας για τη Λάρνακα, αν κοιτάξετε δεξιά, πάνω σε ένα λόφο φαίνεται το ξωκλήσι αυτό. Τη Δευτέρα 10 Νοεμβρίου γιόρταζε το ξωκλήσι αυτό και πήγαμε και κάναμε λειτουργία. Είναι αφιερωμένο στον Άγιο Αρσένιο τον Καππαδόκη. Επίσης, μέσα σ' αυτό το εκκλησάκι υπάρχει και μια εικόνα του Αγίου Εφραίμ που γιορτάζει στις 5 Μαΐου. Συνολικά λοιπόν υπάρχουν πέντε εκκλησίες στο χωριό μας. Τις Κυριακές και τις μεγάλες γιορτές λειτουργούμε τη μεγάλη εκκλησία. Στις υπόλοιπες γιορτές λειτουργούμε στις άλλες εκκλησίες, γιατί είναι κρίμα να μένουν αλειτούργητες.

Πότε γιορτάζει ο Άγιος του χωριού και τι εκδηλώσεις γίνονται;

Ο Άγιος Θεράποντας γιορτάζει στις 14 Μαΐου. Τον γιορτάζουμε και στις 14 Οκτωβρίου, αλλά δε γίνεται πανήγυρης. Η μεγάλη γιορτή του Αγίου γίνεται το Μάιο, όπου έρχονται πάρα πολλοί προσκυνητές. Επειδή ο Άγιός μας είναι γνωστός σε όλη την Κύπρο για τα θαύματά του, φιλοξενούμε εδώ πολύ κόσμο και στον εσπερινό και στη λειτουργία την ημέρα της γιορτής του. Τώρα τελευταία μάλιστα, μαζί με το Κοινοτικό Συμβούλιο, οργανώνουμε και μια μουσικοχορευτική εκδήλωση. Στον

κύριο δρόμο, σε ένα άδειο οικόπεδο απέναντι από την παλιά υπεραγορά Φτωχόπουλος γίνεται μια ωραία εκδήλωση.

Ποια η δράση των κατηχητικών; Πόσοι συμμετέχουν και ποιες εκδηλώσεις διοργανώνουν;

Στην ενορία μας λειτουργεί και το κατηχητικό. Στο κατηχητικό προσπαθούμε να γνωρίσουμε καλύτερα την πίστη μας μέσα από τις ιστορίες για τη ζωή του Χριστού και των Αγίων. Λειτουργούμε κατηχητικά

για παιδιά του δημοτικού, για παιδιά γυμνασίου και λυκείου και κατηχητικά για ενήλικες, όπου μπορούν να έρθουν όσοι θέλουν. Για να ευκολύνουμε τους ενήλικες, που πολλοί εργάζονται, έχουμε και απογευματινή και βραδινή συνάντηση. Την Τρίτη η απογευματινή και την

Πέμπτη η βραδινή. Έτσι τα κατηχητικά λειτουργούν για όλες τις ηλικίες και θέλω να έρχεστε. Για σας τα παιδιά είναι κάθε Τετάρτη στις 3:00 το απόγευμα. Μια μόνο ώρα είναι όπου μιλάμε, μαθαίνουμε, παίζουμε και περνάμε ωραία. Θέλω να έρχονται κι άλλα παιδιά.

Ποια η κοινωνική προσφορά της εκκλησίας;

Η εκκλησία εκτός από τις ακολουθίες, τους γάμους, τις βαπτίσεις και τις παρακλήσεις έχει και κοινωνικό ρόλο. Μια εκκλησία για να είναι σωστή, για να επιτελεί σωστά το ρόλο της πρέπει να βγει έξω από το χώρο της εκκλησίας και να δει και τον κόσμο. Υπάρχουν φτωχοί, άρρωστοι, παιδιά ορφανά, γυναίκες που έχασαν το σύζυγό τους και τόσοι άλλοι που έχουν ανάγκη. Η εκκλησία πρέπει να ενδιαφερθεί γι' αυτά τα άτομα και να βοηθήσει όπως μπορεί. Θέλουμε όλοι στην ενορία μας να μην έχουν προβλήματα. Ένας άρρωστος, για παράδειγμα, που πρέπει να κάνει πολυδάπανες θεραπείες θα πρέπει να ενισχυθεί οικονομικά και η εκκλησία αναλαμβάνει αυτό το ρόλο.

Σχέδια και επιθυμίες για έργα και εκδηλώσεις στο μέλλον;

Έχουμε πολλά σχέδια. Αγοράσαμε με πολλούς κόπους το χωράφι δίπλα από την εκκλησία που είναι άδειο και σκοπεύουμε να κτίσουμε ένα μεγάλο κτίριο για πολιτιστικές και άλλες εκδηλώσεις. Το κτίριο αυτό θα περιλαμβάνει τρεις συνεχόμενες αίθουσες, η μια μετά την άλλη. Η τελευταία θα έχει εξέδρα, όπου εκεί θα μπορούν να παίζονται θέατρα, να γίνονται χοροί και οι εκδηλώσεις του σχολείου στις μεγάλες γιορτές.

Έχετε κάτι άλλο που θέλετε να μας πείτε και δεν σας ρωτήσαμε;

Αυτό που θέλω είναι όλοι μας μικροί και μεγάλοι, να αγαπήσουμε την εκκλησία, να συγκινούμαστε κάθε φορά που ακούμε το γλυκό κτύπο της καμπάνας και να ερχόμαστε στην εκκλησία. Να συνδέσουμε τη ζωή μας με την εκκλησία και το Χριστό και θα είμαστε οι πιο ευτυχισμένοι άνθρωποι. Θα χαίρομαι να σας βλέπω στην εκκλησία φρόνιμους, να μην τριγυρίζετε δεξιά κι αριστερά. Αν έχει σκάμνο να κάθεστε, αν όμως έρθει κάποιος παππούς ή γιαγιά να σηκώνεστε και να δίνετε τη θέση σας στον πιο μεγάλο. Οι παππούδες δεν μπορούν να στέκονται πολλή ώρα, ενώ εσείς μπορείτε. Είναι και ένδειξη σεβασμού προς το μεγαλύτερο. Το ίδιο πρέπει να κάνετε και σε άλλους χώρους, όπως στο λεωφορείο. Μιας και μιλάμε για αυτό το θέμα να σας πω και μια ιστορία από την αρχαία Ελλάδα. Κάποτε σε ένα στάδιο, όπου γίνονταν αγώνες, μαζεύτηκαν από όλες τις πόλεις της Ελλάδας άνθρωποι για να τους παρακολουθήσουν. Κάθονταν οι νεαροί και μπήκε μια ομάδα ηλικιωμένων. Πέρασαν από εκεί που κάθονταν οι νεαροί Αθηναίοι, κανένας δε σηκώθηκε, πέρασαν από εκεί που κάθονταν οι Κορίνθιοι, κανένας δε σηκώθηκε. Το ίδιο συνέβηκε κι όταν πέρασαν μπροστά από άλλες πόλεις. Όταν πλησίασαν εκεί που κάθονταν οι Σπαρτιάτες, τα

Σπαρτιατόπουλα αμέσως σηκώθηκαν και πρόσφεραν τη θέση τους. Οι Σπαρτιάτες είχαν σεβασμό μέσα τους όπως και πειθαρχία.

Η εκκλησία του χωριού όπως την ζωγράφισαν ο Ιάκωβος Μαυρομμάτης, ο Αχιλλέας Αυξέντη και ο Γιώργος Γεωργίου της Ε΄ τάξης